

**BIURO
RZECZNIKA PRAW DZIECKA**

Zespół Spraw Socjalnych

Warszawa, 26 kwietnia 2026 r.

ZSS.401.26.2026.KS

(w odpowiedzi należy podać ten znak sprawy)

Szanowna Pani

dr Agnieszka Dziemianowicz – Bąk

**Ministra Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej**

Szanowna Pani Ministro,

stosownie do art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 292) ponownie chciałabym zaapelować o podjęcie działań na rzecz doregulowania kwalifikacji osób pracujących z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego¹ - tj. w obszarze wymaganych kwalifikacji oraz doświadczenia osoby pełniącej funkcję wychowawcy - oraz podjęcia stosownych zmian w pozostałych obszarach problemowych w obrębie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.), m.in. w kontekście nieokreślonych zasad współpracy placówek wsparcia dziennego z innymi podmiotami, a także zasadności rozszerzenia katalogu zawartego w art. 23 ust. 1 ww. ustawy o współpracę z jednostkami pomocy społecznej.

W moich wystąpieniach² w tej sprawie, podejmowanych w ubiegłych latach, wielokrotnie podkreślałam konieczność posiadania przez osoby pracujące z dziećmi odpowiednich kwalifikacji. Praca z dziećmi objętymi wsparciem placówki wsparcia dziennego, w szczególności w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, jest bowiem

¹ Wystąpienie Generalne Rzecznika Praw Dziecka z dnia 4 października 2024 r. ZSS.422.18.2024

² Wystąpienia z dnia 04.10.2024 r. oraz 02.02.2025 ZSS.422.18.2024.KK

zadaniem wyjątkowo wymagającym i odpowiedzialnym, a osoby, które ją podejmują muszą bezwzględnie gwarantować odpowiedni poziom przygotowania, w tym merytorycznego.

Sprawa ta ma bardzo istotny wymiar, gdyż zagadnienie podnoszone w moim wystąpieniu dotyczy dzieci, które często choć formalnie mają miejsce zamieszkania, oraz pozostają pod formalną opieką rodziców bądź opiekunów, realnie, z różnych powodów, są pozbawione bezpiecznego miejsca i schronienia w domu, tym samym większość czasu spędzają na ulicy - w piwnicach, opuszczonych budynkach i na strychach, znajdując tam swoją równoległą rzeczywistość. „Rada Europy definiuje dzieci ulicy jako osoby do 18 roku życia, które przez jakiś czas żyją w środowisku ulicznym, choć niekoniecznie rodzą się i mieszkają na ulicy. Zameldowane są u rodziców, lecz swoje podstawowe potrzeby zaspokajają w środowisku ulicznym. Ich miejsca pobytu to ulice, podwórka, bramy, piwnice, strychy, pustostany, itp.”³ Oznacza to, że zagadnienie dotyczące małoletnich, spędzających znaczną część czasu w przestrzeni publicznej - w środowisku ulicznym, praktycznie niedostrzeganych w ujęciu systemowym, pochodzących najczęściej z rodzin ze znacznymi trudnościami i żyjących w trudnej i złożonej sytuacji życiowej, jest wielowymiarowe i znacznie dalej wykraczające poza samą tylko problematykę ubóstwa, bezdomności lub zaniedbań rodzicielskich.

Dzieci te są mocno zagrożone wykluczeniem społecznym, gdyż często są to małoletni pochodzący z najuboższych przestrzeni miejskich, żyjący w skrajnym zaniedbaniu i ubóstwie, mające trudną sytuację rodzinną wynikającą z przemocy domowej, izolacji penitencjarnej rodzica lub rodziców, doświadczenia kryzysu bezdomności (np. zamieszkiwanie rodziny na terenie ogródków działkowych, w pustostanach itp.), rezydowania z rodzicem (najczęściej wraz z matkami) w ośrodkach dla ofiar przemocy domowej albo ośrodkach wspierających osoby w kryzysie bezdomności.

W tym kontekście istotna jest rola państwa w zapewnianiu tej grupie dzieci adekwatnej pomocy i wsparcia, zgodnie z wyrażonym w art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) obowiązkiem zapewniania przez Rzeczpospolitą Polską ochrony praw dziecka oraz przepisami Konwencji o prawach dziecka

³ M. Michel, Streetworking i niewidzialne dzieci, <https://becrilab.id.uj.edu.pl/streetworking-i-niewidzialne-dzieci>

przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).

Głównym przedmiotem mojego zainteresowania jest dookreślenie ram prawnych pracy podwórkowej z dziećmi realizowanej przez tzw. wychowawcę podwórkowego.

Z publikacji S.O.S. Wsparcie organizacji streetworkerskich: raport z badań⁴, przeprowadzonych przez panią dr hab. Małgorzatę Michel, prof. UJ we współpracy z Federacją Organizacji Streetworkerskich na Rzecz Dzieci i Młodzieży FOS na temat pracy osób z dziećmi na ulicy w Polsce wynika, że z najbardziej zaniedbanymi dziećmi w Polsce pracują często osoby bez odpowiedniego przygotowania. Powyższe powoduje szereg komplikacji w relacjach z małoletnimi, ale też w sytuacjach trudnych na ulicy takich jak bycie świadkiem przestępstwa wobec dziecka, podjęcie współpracy z rodziną dziecka, reprezentantami lokalnych instytucji pomocowych, sądem rodzinnym. Zaprezentowane w raporcie wyniki badań jasno wskazują na potrzebę profesjonalizacji i umocowania formalno-prawnego działań realizowanych metodą streetworking.⁵

W piśmie z 10 lutego 2025 r. DD-I.55.150.12.2025 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyraziło stanowisko, iż nie zgadza się z tezami zawartymi we wskazanym raporcie. Z uwagi jednak na wnioski płynące od osób i jednostek bezpośrednio zajmujących się pomocą świadczoną na rzecz „dzieci ulicy” zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie czy podjęto w Ministerstwie analizę lub weryfikację rzeczywistego stanu wykonywania dyspozycji przepisów art. 23-27 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i analizę konieczności podjęcia ewentualnych zmian w tych przepisach.

Uprzejmie proszę również o wskazanie etapu i skutku zapowiedzianego działania resortu polegającego na wystąpieniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do służb wojewody o zwrócenie szczególnej uwagi na wnikliwe weryfikowanie sposobu funkcjonowania placówek wsparcia dziennego i zatrudniania w nich pracowników, uwzględniając przede wszystkim dobro małoletnich korzystających z usług tych placówek.

⁴ Źródło: <https://ruj.uj.edu.pl/entities/publication/3ddab432-1b27-4b3d-8de7-5e9a5621feab>

⁵ M. Michel Streetworking i niewidzialne dzieci, <https://becrilab.id.uj.edu.pl/streetworking-i-niewidzialne-dzieci>

Art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że osobą pracującą z dziećmi w placówce wsparcia dziennego jako wychowawcza może być osoba posiadająca następujące kwalifikacje:

a) wykształcenie wyższe:

– na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą lub

– na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, lub,

– na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela,

b) co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe i udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

„W ramach prac z dziećmi ustawodawca wyodrębnił stanowisko wychowawcy. W przypadku osoby wykonującej tego typu zadania wymagane jest legitymowanie się albo wykształceniem wyższym, albo też co najmniej średnim i odpowiednim stażem pracy. Zaznaczyć należy, że ustawodawca zróznicował sytuację prawną osób z wyższym wykształceniem, ponieważ osoby, które ukończyły studia na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą, nie muszą wykazywać się żadnymi innymi kwalifikacjami, jak również nie jest wymagane posiadanie przez nie doświadczenia w pracy z dziećmi lub rodziną. Natomiast osoby, które ukończyły studia na dowolnym kierunku, obowiązane są do uzupełnienia swoich kwalifikacji studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. Stosownie do wprowadzonego nowego rozwiązania osoba taka ma legitymować się ukończeniem szkoły wyższej na dowolnym kierunku oraz posiadać przygotowanie

pedagogiczne do wykonywania zawodu nauczyciela. Jak zostało to powyżej już zaakcentowane, wymogi te określone są w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. W przypadku tej kategorii osób także nie jest wymagane doświadczenie w pracy z dziećmi lub rodziną. W odniesieniu do osób legitymujących się ukończeniem studiów wyższych trzeba podkreślić, że osoby te muszą ukończyć przynajmniej studia pierwszego stopnia (3-letnie), ewentualnie jednolite studia 5-letnie.”⁶

Wątpliwości moje nadal budzi przede wszystkim kryterium określone w art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawodawca dopuścił bowiem w tym przepisie sytuację, w której wychowawcą może być osoba posiadająca co najmniej wykształcenie średnie, jeżeli udokumentowanie ma co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną. Zaznaczenia wymaga przy tym, że ustawodawca nieprecyzyjnie wskazuje wymóg kwalifikacyjny odnoszący się do stażu pracy co otwiera bardzo szerokie spektrum doświadczenia pracy – nie wymagając przy tym wprost doświadczenia pracy z dziećmi ze specyficznymi potrzebami wynikającymi z ich sytuacji życiowej, która zdeterminowała konieczność objęcia ich pomocą placówki wsparcia dziennego.

Jak wskazano w piśmie z 10 lutego 2025 r. DD-I.55.150.12.2025 „W opinii Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazany w art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy udokumentowany staż pracy z dziećmi lub rodziną nie powinien być dowolnie interpretowany, lecz rozumiany jako staż w bezpośredniej pracy w wymiarze opiekuńczo-wychowawczym, terapeutycznym, pomocowym. W ocenie resortu rodziny za staż pracy z dziećmi lub rodziną nie powinno być uznawane dokonywanie jedynie czynności proceduralnych.”

Należy jednak zauważyć, że piśmiennictwo i literalne brzmienie ww. przepisu wskazuje, iż „Ustawa nie wskazuje, co należy rozumieć przez staż pracy z dziećmi lub rodziną, w związku z czym za pracę z dziećmi lub rodziną można uznać pracę: nauczyciela, przedszkolanki, pielęgniarki pracującej na oddziale dziecięcym w szpitalu, osób pracujących w organizacjach pozarządowych zajmujących się wspieraniem rodziny lub dzieci. Staż pracy powinien zostać

⁶ S. Nitecki [w:] A. Wilk, S. Nitecki, Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2024, art. 26.

udokumentowany, przez co należy rozumieć konieczność przedstawienia dokumentów w formie pisemnej potwierdzających okres pracy z dziećmi lub rodziną. Wychowawcą może też być osoba, która przez np. rok wykonywała pracę z rodziną oraz przez 2 lata pracę z dziećmi. Ustawa posługuje się bowiem spójnikiem "lub", który w niniejszym przypadku pozwala na uznanie, iż kwalifikacje posiada osoba, która przez 3 lata pracowała z dziećmi bądź przez 3 lata pracowała z rodziną, bądź przez 3 lata pracowała z dziećmi i rodziną jednocześnie albo przez pewien okres pracowała z rodziną, a przez inny z dziećmi, w sumie jednak co najmniej 3 lata.”⁷

Dzieci ulicy w Polsce najczęściej formalnie mają domy lub miejsca zamieszkania, jednak najczęściej mieszkają w wykluczonych miejskich przestrzeniach. Przestrzeń miejska jest miejscem ich aktywności i życia, dzieci te większość potrzeb jak zabawa czy edukacja zaspokajają w przestrzeni ulicy i podwórek. Sytuacja rodzinna tych dzieci jest niekorzystna: wychowawczo, moralnie, opiekuńczo. Dzieci te doświadczają problemów szkolnych – powodujących w konsekwencji ich podwójne wykluczenie. Doświadczają głodu, zaniedbania, pozbawienia właściwej opieki osób dorosłych. Często mają zaniżone poczucie własnej wartości, przejawiają niestandardowe zachowania i sposoby komunikacji.⁸ Dlatego też problemy z jakimi będą spotykać się wychowawcy podwórkowi to: doświadczenie przez dziecko przemocy lub nadużyć; uzależnienie małoletnich od substancji psychoaktywnych; niedożywienie dzieci; zachowania autoagresywne i sucydalne; interkulturowość (np. w kontekście dzieci romskich, dzieci uchodźców bądź migrantów).

Istotną pracy z dziećmi ulicy, z punktu widzenia przygotowania osoby podejmującej się pomocy im bezpośrednio w przestrzeni miejskiej, są zdolności dostrzegania ich potrzeb, konfrontacji z bólem psychicznym i wyzwaniami z jakimi się mierzą na co dzień, w pozostawaniu blisko nawet wtedy, gdy wszyscy inni opuścili tą grupę dzieci. Umiejętności i wiedza wychowawcy podwórkowego mogą w istocie warunkować dalszy los tych dzieci.

⁷ K. Tryniszewska [w:] Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2015, art. 26.

⁸ dr hab. M. Michel, prof. UJ, STREETWORKING jako narzędzie diagnozy sytuacji dzieci w środowisku lokalnym, źródło: <https://rops.pomorskie.eu/wp-content/uploads/2026/03/M.-Michel-Streetworking-sprawdzone.pptx.pdf>

Niezbędnym jest więc selektywny dobór kadr dokonywany w oparciu o określone predyspozycje i kwalifikacje.

Nie mogę podzielić stanowiska przedstawionego przez Ministerstwo⁹, iż zasadne było złagodzenie warunków zatrudniania osób pracujących z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego pod kątem posiadanego wykształcenia i kwalifikacji z uwagi na odnotowane trudności w znalezieniu kadry i konieczności wzmocnienia systemu wspierania rodziny na poziomie lokalnym poprzez zwiększenie liczby kandydatów chętnych do podjęcia pracy w ww. placówkach. W mojej ocenie zabrakło w tym działaniu przesłanki rzeczywiście uwzględniającej należyte zabezpieczenie beneficjentów tej pomocy, którymi są dzieci.

Z perspektywy maksymalnego zabezpieczenia dobra dzieci korzystających ze wsparcia placówek dziennych niewłaściwe wydaje się także przeniesienie na kierownika placówki wsparcia dziennego odpowiedzialności związanej z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry, w sytuacji, gdy ramy te nie są prawie określone w sposób precyzyjny.

Praca wychowawcy podwórkowego określona ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to często praca metodą streetworking. Jest to metoda pracy „polegająca na wyjściu do środowiska osób, z którymi pracujemy i działanie z nimi w ich naturalnym środowisku, np. na ulicy czy też podwórku – outreach. Istotą tej metody jest zbudowanie zaufania i relacji a czasami również działania wspierające realizację i zaspokojenie potrzeb typu nakarmienie, dostarczenie odzieży, interwencja w sytuacji kryzysowej bądź w przemocy.”¹⁰

Obecnie będący w procesie legislacyjnym projekt ustawy o zmianie ustawy pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD 315) podejmuje wyzwanie wprowadzenia do ustawy kluczowych dla właściwej realizacji usług społecznych definicji, m.in. streetworkingu.

Zasadne wydaje się zatem, po wejściu w życie projektowych zmian, zrewidowanie m.in. przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - w kontekście włączenia nowych elementów systemu wsparcia osób i rodzin doświadczających trudnych sytuacji

⁹ Pismo z 10 lutego 2025 r. DD-I.55.150.12.2025

¹⁰ Ibidem

życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości – w części dotyczącej pracy z dziećmi w środowisku lokalnym, korzystających z pomocy w ramach pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Ważne jest przygotowanie osoby pracującej z dziećmi na konfrontowanie się z sytuacjami trudnymi identyfikowanymi w środowisku rodzinnym i lokalnym dziecka, właściwym identyfikowaniu potrzeb dziecka a w związku z tym znajomości systemów pomocy dziecku jakie ofertuje państwo i umiejętność identyfikacji organów i instancji właściwych do inicjowania działań wspierających, pomocowych i interwencyjnych względem małoletniego. Dlatego zasadne jest w mojej ocenie deregulowanie współpracy placówek wsparcia dziennego z innymi jednostkami.

Art. 23 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Unormowanie wynikające z art. 23 ust. 1 ww. ustawy odnosi się do obu form organizacyjnych przedmiotowych placówek wsparcia dziennego tj. do formy podstawowej oraz do placówki prowadzonej w formie pracy podwórkowej.

Ustawodawca w żaden sposób nie określił zasad, form, zakresu i celu współpracy placówek wsparcia dziennego z ww. podmiotami oświatowymi i leczniczymi.

Pozytywnie należy ocenić fakt, iż daje to możliwość dostosowania rozwiązań i działań do realiów danej sytuacji dziecka. Niemniej, nieprecyzyjność tego przepisu stanowi równocześnie zagrożenie dla skutecznej międzysektorowej współpracy między instytucjami stojącymi na straży dobra dziecka i udzielających mu niezbędnej pomocy.

Nadal niezrozumiałym jest dla mnie również fakt nieuwzględniania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w art. 23 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wyłączenie przez ustawodawcę w ww. art. 23 ust. 1 jednostek takich jak m.in. regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych, dom pomocy społecznej, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej z zakresu jednostek z którymi placówka wsparcia dziennego współpracuje jest istotnym przeoczeniem.

Fakt, iż w art. 18c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca przewidział możliwość połączenia placówki wsparcia dziennego z jednostką organizacyjną pomocy społecznej nie jest w żaden sposób niwelujący istotny brak w regulacji zawartej w art. 23 ust. 1 ww. ustawy.

Negatywną konsekwencją przemian społecznych jest zjawisko nieprawidłowego funkcjonowania rodziny w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą, prowadzące do rozwoju nieprawidłowości występujących w życiu rodziny i w życiu jednostki. Równolegle z tymi zjawiskami zaznacza się nieefektywna i nieskuteczna odpowiedź systemu państwowego w obszarze profilaktyki tych zjawisk. Efektem tego jest zjawisko „dzieci ulicy”, które nie są objęte dostateczną opieką i wsparciem, są systemowo nieidentyfikowane i niewidzialne. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań bezpośrednio w środowisku lokalnym dzieci przez osoby właściwie przygotowane na rozwiązywanie problemów specyficznej kategorii osób marginalizowanych, jakimi są dzieci i młodzież ulicy. Ramy tej pomocy powinny być określone w sposób kompleksowy i adekwatny.

Mając na uwadze powyższe, stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2023 r. poz. 292), zwracam się do Pani Ministry z prośbą o ponowną analizę przedmiotowej problematyki – z uwzględnieniem mojego stanowiska w sprawie – i podjęcie działań zapewniających małoletnim dostęp do właściwej jakości pomocy.

W piśmie z 10 lutego 2025 r. DD-I.55.150.12.2025 wskazano, że w opinii resortu rodziny „niektóre z podniesionych trudności wynikają z nieprawidłowej praktyki jednostek samorządu terytorialnego oraz kierowników placówek wsparcia dziennego, mimo istnienia regulacji prawnych w tej materii. Konieczne zatem pozostaje propagowanie dobrych praktyk w zakresie działalności placówek wsparcia dziennego i podkreślanie potencjału tych placówek w systemie wspierania rodziny.”

Wobec powyższego uprzejmie proszę również o wskazanie jakie działania planuje lub już podjęło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz opracowania dobrych praktyk w zakresie działalności placówek wsparcia dziennego i działań na rzecz ich popularyzowania i rozpowszechniania.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

/wydane w postaci elektronicznej i podpisane
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	623111.2267135.3963633
Nazwa dokumentu	do Ministry Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wsparcia dziennego dzieci.pdf
Tytuł dokumentu	do Ministry Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wsparcia dziennego dzieci
Sygnatura dokumentu	ZSS.401.26.2026
Data dokumentu	26.04.2026
Skrót dokumentu	5AA55A6B1BEC2F064FE1A406989400A068E19A52
Wersja dokumentu	1.37
Data podpisu	26.04.2026 15:54:32
Podpisane przez	Monika Horna-Cieślak Rzecznik Praw Dziecka
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.132.31.31.

Data wydruku: 27.04.2026

Autor wydruku: Skrętowska-Szysko Katarzyna (Dyrektor Zespołu Zdrowia)